

AMIC

Publicació quinzenal per a esplai del soldat català de l'Exèrcit de la República editada pels Serveis de Cultura al Front del Departament de Cultura de la Generalitat

nº [10/11]

L'esforç de tots

Una lletra vinguda del front ens dona ocasió al nostre comentari. El soldat que l'ha escrita, amb planera senzilla, no s'imaginava que pogués servir de motiu per a un article adreçat als seus companys. Però, són tan sincers els sentiments que revela, i tan alligoadors de la manera de sentir dels nostres soldats, que no és gaire agosarat prendre'ls com a representatius d'una gran massa de soldats catalans de l'Exèrcit de la República.

Diu en síntesi el nostre amic inconnegut, en llargs paràgrafs escrits com el dictat d'una exigència interior, i en els quals procura anar arrodonint el concepte, que ell, recruta de lleves i encara que de sentiments liberals, sense passions polítiques, quan va convertir-se en soldat, va fer-ho sense protesta però sense entusiasme, com obeint a un fatalisme que era impossible defugir; fou des de la primera hora un soldat pres per l'egranatge de l'aparell militar, disciplinat, complidor, però passiu, una mica absent, una peça sense ànima, d'un mecanisme mogut per una causa de la qual no arribava a comprendre la motivació i la necessitat, ni a sentir l'ideal que li donava força i grandesa.

Més tard, han anat passant moltes coses, i moltes hores en les quals el nostre soldat amic ha tingut lleure per a rumiar-ne el sentit i transcendència. Han estat hores de pensar en les notícies llegides, en els fets succeïts, en les causes de la tragèdia espanyola, en la significació de la lluita; moltes hores en les quals poc a poc, aquelles quatre idees essencials, les veritats que per més que procurin enterbolir-les no poden amagar-se, han anat fent-se cada cop més clares, més convincents, més justes. Moltes hores de retrobar-se ell mateix, en mig del risc i del traït de la lluita, que han anat convertint el soldat indiferent i passiu, en un home amb ànima i consciència. I és aquesta evolució —que tants altres soldats republicans hauran sentit com ell— la que procura definir en la seva lletra, i la que resum en una conclusió que és un acte de fe: la necessitat de l'esforç de tots per a vèncer en una causa que a tots ens afecta.

No voldriem millor definició del sentit de la nostra lluita, que la que ens dona l'amic llunyà i anònim. Ell, des del seu lloc de perill i d'honor ha arribat a comprendre el caràcter fonamental de la nostra guerra de llibertat i d'independència; una guerra en la qual, interessant-nos a tots el seu desenllag, és un deure ésser-hi de cor, i

NO EM DIGUESSIU ADEU...

No em diguéssiu adéu,
papallones daurades
dels capvespres d'estiu.
No em diguéssiu adéu
si us cau l'or de les ales
i el volar esdevé lent
i malalt d'enyorances.

No em diguéssiu adéu,
blaves nits estrellades,
precursores del blau
innocent de les albes
i del blau ofensiu
de les aigües salades.

(Segueix a la pàgina 12)

un mancament l'inhibir-se, que el valor suprem de la partida jugada obliga al sacrifici de tot allò que és personal, de partit o de grup, en bé del que essent comú, representa per a tots els fonaments indeclinables d'una vida

lliure i digna com a homes i com a catalans. «AMIC» es fa seu el sentiment de l'amic inconnegut que ens escriu, i que ens sembla que tradueix el de molts altres soldats amics nostres: l'esforç de tots per la llibertat de tots.

Per Catalunya

Ara més que mai, quan els exèrcits de la facció i de la invasió estrangera són en terra catalana, els catalans tenim el deure de produir-nos com a tals en tots els nostres actes. Ara més que mai cal que els nostres soldats tinguin viu el record de Catalunya en el seu cor. Ara més que mai cal que el nom de Catalunya i la seva aportació a la guerra contra el feixisme siguin posats de relleu.

Ens ho juguem tot en aquesta guerra; ens juguem cent anys de renaixença literària i la renaixença política. Ens juguem la nostra llibertat d'homes, però ens juguem encara el nostre futur com a catalans.

Ens juguem el demà —un demà que pot ésser de segles— a una sola carta. Ens han obligat a jugar amb aquest risc tan elevat, i no volem perdre. Ni podem perdre.

Catalunya ho ha donat tot per la guerra. Va donar-ho tot el 19 de juliol del 1936, i això li permeté vèncer la rebel·lió en unes hores escasses i conquerir, per a la causa de la República, quilòmetres de terra aragonesa. Ho ha donat tot després, creant una indústria de guerra potent, duent als fronts de combat els millors dels seus fills, fent superar a la població civil catalana tota mena de privacions, acollint milers i milers de refugiats de totes les terres envaïdes... Ho ha donat tot, i ho ha fet per no veure's sotmesa a servitud. Per no veure'ns-hi sotmesos com a homes i com a catalans.

Cal, doncs, puix que fem la guerra per Catalunya, que la fem en català. I amb el cap alt. I amb tota noblesa.

Cal que tothom sàpiga que si lluitem colze a colze amb els fills de totes les terres d'Espanya, ho fem per defensar el patrimoni comú de les nostres llibertats individuals, però ho fem també i decididament per salvar Catalunya de l'esclavatge. I aquesta idea i aquest sentiment ens faran més forts en la lluita, més valerosos davant l'enemic, més fermes contra les adversitats.

Per Catalunya cap sacrifici no serà inútil, cap esforç no serà de plànyer. I ni sacrificis ni esforços no han d'ésser regatejats a la victòria que ens ha d'assegurar la llibertat.